

Elaboratori

Lazăr Liliana, Standavid Beatrice-Maria, Vaşloban Caludia

Limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară Clasa a VII - a

Curriculum la decizia școlii

opțional de tip aprofundare

Validatori

Galeș Iuliana, Kaitar Roxana Anca, Szejke Ottilia

CONȚINUT

Argument.....	3
Competențe specifice și exemple de activități de învățare.....	5
1. Receptarea textului oral în diverse situații de comunicare.....	7
2. Producerea textului oral în diverse situații de comunicare.....	7
3. Receptarea textului scris de diverse tipuri.....	8
4. Redactarea textului scris de diverse tipuri.....	8
5. Manifestarea sensibilității multi- și interculturale, prin valorile promovate în contexte culturale și sociale diverse.....	9
Sugestii metodologice.....	9
Justificarea selectării competențelor specifice derivate din competența generală 1.....	10
Justificarea selectării competențelor specifice derivate din competența generală 2.....	12
Justificarea selectării competențelor specifice derivate din competența generală 3.....	14
Justificarea selectării competențelor specifice derivate din competența generală 4.....	16
Justificarea selectării competențelor specifice derivate din competența generală 5.....	18
Bibliografie.....	20

Argument

Învățarea limbii române în școlile sau la clasele cu predare în limba minorităților naționale contribuie în mod nemijlocit la formarea unui profil multilingv al elevului. Acest lucru este posibil deoarece mulți copii intră în contact cu limba națională, în diverse contexte, încă din primii ani de viață.

O situație aparte o constituie comunitățile izolate, în care limba română nu este atât de mult utilizată, unde elevii învață limbajul standard doar la clasă. În aceste condiții este nevoie de aprofundare, mai ales în varianta vorbită, deoarece numai astfel se poate deprinde automatismul exprimării spontane.

În acest context, cursul „Limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară”, clasa a VII-a– un opțional de tip aprofundare – are rolul de a contribui la perfecționarea exprimării în limba română a elevilor din clasa a VII-a.

Cursul este propus pentru a se desfășura pe parcursul unui an școlar, câte o oră pe săptămână.

Un prim obiectiv al cursului opțional este dezvoltarea competențelor lingvistice de înțelegere, de receptare și de producere a mesajelor orale și scrise (ascultare, citire, vorbire, scriere), dar și îndrumarea elevilor înspre descoperirea și în promovarea aspectelor interculturale.

Pe parcursul unui an școlar vor fi abordate teme variate, respectându-se Programă de „Limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară”, clasa a VII-a, aprobată prin Ordinul ministrului educației naționale, nr. 3393 / 28.02.2017. Va fi integrată tema generală „Orizonturile lumii și cunoașterea”, vor fi acoperite temele obligatorii: „Tradiții și obiceiuri”, „Călătorii/Aventură”, „Valori și atitudini în diverse culturi”, dar și toate temele la alegere: „Lectura ca explorare”, „Limbile lumii și traduceri”, „Lumea reală, lumea imaginată, lumea virtuală”. (Programă de „Limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară, clasa a VII-a” Anexa nr. 2 la ordinul ministrului educației naționale nr. 3393 / 28.02.2017, p. 20-26).

Cursul opțional propune noi căi de parcurgere a materiei, de consolidare logică și sistematică a cunoștințelor însușite la ore, de recapitulare a informațiilor, pentru a se asigura deprinderi de vorbire și de scriere corectă în limba română.

Metodele și materialele utilizate pe parcursul desfășurării cursului opțional sunt diverse.

Cu ajutorul textelor clasice și al suporturilor digitale, elevii vor deprinde elemente de vorbire, care vor facilita comunicarea în diverse situații, în limba română.

În cadrul fiecărei unități de învățare vor fi abordate competențe specifice, corelate cu diverse conținuturi care vor fi adaptate nivelului B1 din Cadrul European de Referință al Limbilor Străine. Vor fi recomandate spre aprofundare diverse structuri de vocabular integrate în aplicații adecvate nivelului mediu de cunoștințe al elevilor.

Pe de altă parte, prin acest curs profesorii au posibilitatea de a aborda disciplina printr-o viziune transdisciplinară, deoarece, se face apel la termeni din domeniul istoriei, geografiei, educație civice, TIC ..., urmărindu-se dezvoltarea abilităților de comunicare în limba română printr-un transfer de cunoștințe de la o disciplină la alta. Întrepătrunderea acestor elemente va asigura însușirea integrată și completă a cunoștințelor de limba română dobândite în cadrul disciplinei „Limba română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară”.

Vor fi propuse activități variate ce permit dezvoltarea competențelor de ascultare, dar și de producere de text oral sau scris: observarea, discutarea și compararea unor ilustrații; exerciții cu diverse tipuri de itemi – cu alegere multiplă; exerciții de tip A/F; completare de tabel și diagrame; exerciții de scrierea a unor texte funcționale: scrisori, cărți poștale, povestiri, email-uri, activități individuale, sau proiecte de grup.

Evaluarea elevilor se va realiza pe parcurs, prin evaluare informală (bazată pe criterii intuitive, asociată cu evaluarea prin teste realizate de profesor, utilizând metode alternative), dar și formală – avându-se în vedere criterii bine determinate, fiind asociată cu evaluarea standardizată. (Constantin Cucos, „*Teoria și metodologia evaluării*”, Editura Polirom, București, 2008, p.176). Se va urmări corectitudinea pronunțării unor cuvinte, intonația, fluența vorbirii, expresivitatea comunicării, creativitatea în elaborarea textelor scrise. În cadrul activităților pe grupe se va evalua spiritul de cooperare, lucrul în echipe și în perechi, dar și progresul realizat pe parcursul anului școlar.

Programa pentru cursul opțional de tip aprofundare, „Limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară”, clasa a VII-a, cuprinde:

Argument

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

Sugestii metodologice

Bibliografie

Întregul demers didactic va urmări stimularea elevilor pentru a se implica activ în înțelegerea noțiunilor însușite, în conștientizarea sistemului limbii române, precum și a relațiilor dintre componentele limbii. Astfel, învățarea bazată pe memorizare va fi înlocuită cu cea în care primează înțelegerea profundă și eficientă a faptelor de limbă.

Bagajul de informații în ceea ce privește folosirea corectă a limbii române în receptarea și producerea mesajelor orale și scrise, în diferite situații de comunicare, le va asigura elevilor, pe termen scurt, un suport suplimentar în pregătirea susținerii viitoarelor examene naționale, iar pe termen lung, un fundament ce va sta la baza comunicării în limba română.

În realizarea Programei cursului s-a avut în vedere „Recomandarea Consiliului Europei privind competențele-cheie din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți”(„Recomandarea Consiliului Europei privind competențele-cheie din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți-2018/C189/0”, disponibil la adresa <https://education.ec.europa.eu/ro/focus-topics/improving-quality/key-competences>, accesat în data de 1.10.2022), precum și Cadrul European de Referință pentru Limbi Străine (Cadrul european comun de referință pentru competențe lingvistice, disponibil la adresa <https://europa.eu/europass/ro/common-european-framework-reference-language-skills>, accesat în data de 1.10.2022)

Competențe specifice și exemple de activități de învățare

În realizarea cursului opțional de tip aprofundare „Limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară,” clasa a VII-a au fost preluate competențele generale din programa școlară a disciplinei (Programa de „Limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară, clasa a VII-a”, Anexa nr. 2 la ordinul ministrului educației naționale nr. 3393 / 28.02.2017, p. 4).

Prin gradul ridicat de extrapolare și prin complexitatea lor, competențele generale au rolul de a contura acțiunile educaționale ale obiectului de studiu, pe toată durata ciclului gimnazial. Acestea sunt:

1. Receptarea textului oral în diverse situații de comunicare
2. Producerea textului oral în diverse situații de comunicare
3. Receptarea textului scris de diverse tipuri
4. Redactarea textului scris de diverse tipuri
5. Manifestarea sensibilității multi- și interculturale, prin valorile promovate în contexte culturale și sociale diverse

Din aceste competențe generale au fost deduse competențele specifice care se vor constitui în etape de dobândire a competențelor generale. Ele sunt stabilite pe durata unui an școlar și vizează consolidarea deprinderilor de receptare și de producere a textului oral și scris,

dar și identificarea elementelor interculturale. Pentru cursul opțional de aprofundare: „Limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară”, clasa a VII-a, am selectat următoarele competențe specifice:

1.1. Compararea informațiilor, a intențiilor de comunicare și a atitudinilor comunicative din texte orale, în care apar diferite coduri de comunicare;

1.4. Identificarea elementelor specifice limbii române, comparativ cu limba maternă, în receptarea textelor de diverse tipuri, monologate sau dialogate;

2.2. Rezumarea unor texte cu grade diferite de dificultate;

2.3. Prezentarea unor informații, idei și puncte de vedere în texte diverse, oferind detalii semnificative și exemple relevante;

2.5. Participarea la interacțiuni verbale, pe o temă la alegere, respectând elementele de specificitate: intonație, accent, sunete specifice limbii române, topică;

3.1. Recunoașterea structurilor logice în care sunt organizate informațiile într-unul sau mai multe texte continue/discontinue/multimodale;

3.2. Identificarea semnificației unor cuvinte și sintagme, pe baza relației dintre diverse coduri de comunicare;

3.5. Identificarea corectitudinii grafice, lexico-semantică, morfo-sintactice și de punctuație, în texte continue/discontinue/multimodale;

3.7. Manifestarea atitudinii față de practicile de lectură: lectură de informare sau lectură de plăcere;

4.2. Redactarea unui text, cu subiect la alegere, pe baza structurii narative, descriptive, explicative, adecvate unei situații de comunicare;

4.3. Realizarea unor texte multimodale în format electronic, pe teme date, pentru a fi prezentate în fața colegilor;

5.3. Asumarea atitudinii de empatie față de diversitatea lingvistică și culturală, față de valorile promovate în contexte culturale și sociale diverse.

Activitățile de învățare propuse sunt centrate pe elev și au rolul de a contribui la formarea, sau la dezvoltarea competențelor specifice disciplinei. Acestea vin să completeze demersul educativ desfășurat la orele de „Limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară”, clasa a VII-a, prin implicarea elevilor în activități care stimulează exprimarea orală sau scrisă, încurajează permanent elevii, antrenându-i în acțiuni ce denotă respect pentru toate opiniile formulate. Exemplele de activități de învățare sugerate pot fi

adaptate pentru toate temele studiate, atât cele obligatorii, cât și cele la alegere, integrate în tema generală propusă pentru clasa a VII-a: „Orizonturile lumii și cunoașterea”.

1. Receptarea textului oral în diverse situații de comunicare

1.1. Compararea informațiilor, a intențiilor de comunicare și a atitudinilor comunicative din texte orale, în care apar diferite coduri de comunicare:

- crearea unor povești interactive pe teme date;
- alcătuirea de mini-dialoguri pe teme impuse;
- realizarea de dialoguri orale între personaje aparținând unor texte literare diferite;
- identificarea intențiilor de comunicare prezentate prin diferite coduri;
- utilizarea întrebărilor referitoare la problema adusă în discuție: „Ce?”, „Când?”, „Cum?”, „De ce?”, prin metoda Explozia stelară;
- stabilirea transferului de informații în coduri non-lingvistice: grafice, scheme, imagini;
- verbalizarea/descifrarea mesajelor cuprinse în coduri non-lingvistice;

1.4. Identificarea elementelor specifice limbii române, comparativ cu limba maternă, în receptarea textelor de diverse tipuri, monologate sau dialogate:

- efectuarea exercițiilor-joc de dicție;
- realizarea unor dialoguri, a unor conversații dirijate sau libere pe teme date;
- stabilirea argumentelor pro sau contra în vederea susținerii unor opinii referitoare la diferite texte literare.

2. Producerea textului oral în diverse situații de comunicare

2.2. Rezumarea unor texte cu grade diferite de dificultate:

- stabilirea relațiilor dintre personajele unui text narativ studiat;
- exerciții de rezumare/expansiune a fragmentelor de text;

2.3. Prezentarea unor informații, idei și puncte de vedere în texte diverse, oferind detalii semnificative și exemple relevante:

- promovarea operelor lecturate;
- inițierea unor discuții care să vizeze stabilirea unor asocieri, comparații privind fragmentele de text;
- realizarea de proiecte tematice;

2.5. Participarea la interacțiuni verbale, pe o temă la alegere, respectând elementele de specificitate: intonație, accent, sunete specifice limbii române, topică:

- formularea întrebărilor pe baza unui text lecturat și a răspunsurilor aferente;
- realizarea unor discuții libere pe teme date.

3. Receptarea textului scris de diverse tipuri

3.1. Recunoașterea structurilor logice în care sunt organizate informațiile într-unul sau mai multe texte continue/discontinue/multimodale:

- alcătuirea planului simplu/dezvoltat de idei pe baza textelor cu diferite grade de dificultate;
- efectuarea exercițiilor de sesizare a semnificațiilor din diferite texte: dialoguri structurate, conversații, descrieri, rapoarte, prezentări;
- stabilirea punctelor definitorii ale unor texte continue/discontinue/multimodale;
- lucrul cu fragmente de texte informative sau literare: ordonarea logică a unor secvențe narative, descriptive, explicative;

3.2. Identificarea semnificației unor cuvinte și sintagme, pe baza relației dintre diverse coduri de comunicare:

- realizarea unor exerciții pentru îmbunătățirea a capacității de memorare, a capacității de observație și a cunoștințelor lingvistice pe o temă dată;
- construirea unor sintagme și explicarea lor în cadrul exercițiilor-joc;
- completarea rebusurilor;

3.5. Identificarea corectitudinii grafice, lexico-semantică, morfo-sintactice și de punctuație, în texte continue/discontinue/multimodale:

- identificarea utilizării corecte a unor paronime în texte continue/discontinue/multimodale;
- exerciții de identificare și explicare a diferitelor tipuri de greșeli din texte date;

3.7. Manifestarea atitudinii față de practicile de lectură: lectură de informare sau lectură de plăcere:

- lecturarea periodică a unor fragmente de text și discutarea acestora;
- caracterizarea personajului preferat dintr-un text ales de elev/dintr-un text impus;
- realizarea unui traseu imaginativ prin textele lecturate, punctând specificul acestora: lectură de informare sau lectură de plăcere.

4. Redactarea textului scris de diverse tipuri

4.2. Redactarea unui text, cu subiect la alegere, pe baza structurii narative, descriptive,

explicative, adecvate unei situații de comunicare:

- adecvarea unor texte date, la diferite situații de comunicare;
- realizarea unor texte narative pe tema copilăriei;
- efectuarea exercițiilor în perechi/în grup: dialoguri, conversații, interviuri;
- participarea la jocuri de rol, la discuții pe teme la alegere;
- formularea unei argumentări pornind de la texte date;

4.3. Realizarea unor texte multimodale în format electronic, pe teme date, pentru a fi prezentate în fața colegilor:

- realizarea, în format electronic, a diferitelor materiale de promovare a lecturii, pornind de la texte preferate;
- efectuarea exercițiilor de scriere a corespondenței personale/oficiale în format electronic;
- elaborarea unor texte/scrisori în format electronic;
- conceperea afișelor de promovare a textelor studiate la clasă;

5. Manifestarea sensibilității multi- și interculturale, prin valorile promovate în contexte culturale și sociale diverse

5.3. Asumarea atitudinii de empatie față de diversitatea lingvistică și culturală, față de valorile promovate în contexte culturale și sociale diverse:

- ilustrarea unor tradiții și obiceiuri specifice culturii române și maghiare;
- identificarea unor jocuri specifice culturii maghiare și culturii române; prezentarea jocurilor comune;
- realizarea unor afișe/postere/flyere de promovare a unor acțiuni desfășurate în comun de români și maghiari;
- identificarea unor asemănări între cultura română și maghiară.

Sugestii metodologice

Sugestiile metodologice oferite au o valoare funcțională, propunând o abordare interdisciplinară, pluridisciplinară și transdisciplinară a activităților propuse.

Justificarea selectării competențelor specifice derivate din competența generală 1

1. Receptarea textului oral în diverse situații de comunicare

Competența generală 1 are în vedere modelul comunicativ funcțional, accentuând necesitatea exprimării orale, nu doar în cadrul demersului educațional, ci în orice situație de comunicare. Pentru aceasta, în cadrul cursului opțional am selectat competențe specifice care contribuie la dezvoltarea capacității de comunicare orală a elevilor.

1.1. Compararea informațiilor, a intențiilor de comunicare și a atitudinilor comunicative din texte orale, în care apar diferite coduri de comunicare;

1.4. Identificarea elementelor specifice limbii române, comparativ cu limba maternă, în receptarea textelor de diverse tipuri, monologate sau dialogate; („Programa de Limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară”, clasa a VII-a, Anexa nr. 2 la ordinul ministrului educației naționale nr. 3393 / 28.02.2017, p. 20).

Competența specifică 1.1. dă posibilitatea cadrelor didactice de a oferi elevilor o multitudine de aplicații prin care însușirea limbii române să nu devină monotonă și să se depășească stadiul tradițional al învățării unei alte limbi. Metodele moderne: metoda cubului, metoda ciorchinelui, explozia stelară – oferă șansa copiilor de a-și comunica intențiile și opiniile.

Pe de altă parte, stabilirea transferului de informații în coduri non-lingvistice: grafice, scheme, imagini, sau verbalizarea/descifrarea mesajelor cuprinse în coduri non-lingvistice – sunt tot atâtea modalități de dezvoltare a comunicării în limba română.

Selectarea **competenței specifice 1.4.** pornește de la ideea că demersul didactic ce vizează predarea limbii române vorbitorilor nonnativi presupune o analiză ce are în vedere contrastele și analogiile interlingvistice. Astfel, pot fi aduse în discuție o serie de diferențe între limbile maghiară și română, pornind de la lipsa categoriei gramaticale a genului, la faptul că în limba maghiară nu există formele atone ale pronumelor personale, până la absența prepozițiilor în exprimarea locațiilor.

Exemplu de activități de învățare

Tema „Lectura ca explorare”

Competența generală 1. Receptarea textului oral în diverse situații de comunicare

Competența specifică 1.1. Compararea informațiilor, a intențiilor de comunicare și a atitudinilor comunicative din texte orale, în care apar diferite coduri de comunicare;

Materiale didactice: carduri

Descrierea activității

Organizarea unor activități de tipul ștafetă, în care accentul e pus pe realizarea de mini-dialoguri orale.

Etape

- fiecare elev numește personajul preferat, motivând alegerea făcută și notează numele pe un card așezat pe bancă, astfel încât să fie vizibil pentru toți colegii;

Exemplu: „Îmi place Harry Potter pentru că e curajos.”

- elevii se grupează câte doi și alcătuiesc scurte dialoguri între personajele preferate;

- dialogurile sunt expuse în fața clasei, sub forma unui joc-ștafetă, în care, prin ultima frază, este chemată o altă pereche;

- în prezentarea dialogului se vor utiliza diferite coduri de comunicare;

Exemplu:

„– Eu sunt Harry Potter și îmi place să fac vrăji!

– Eu sunt Jack și am 5 boabe de fasole.

– Dacă vrei, fac o vrajă să crească fasolea mai repede! (imită vraja)

– Mulțumesc! Vraja ta a avut efect! Și eu vreau să învăț să fac vrăji!

– Pentru aceasta e nevoie de mult studiu! Înscrie-te și tu la Hogwarts!

– Nu pot, deoarece după masă trebuie să mă întâlnesc cu Băiatul cu pijamale în dungii.”

Evaluare

Metodele de evaluare utilizate în cadrul cursurilor opționale trebuie să fie diverse, în primul rând, pentru a da elevilor o mai mare libertate de exprimare, în cadru unor modalități diverse de lucru, în al doilea rând pentru a menține viu interesul elevilor pentru studiul limbii române.

Propunem ca modalitate de evaluare a dialogurilor utilizarea unei grile:

Criteria	Slab	Bine	Foarte bine
Folosește același cod de realizare a dialogului cu partenerul			
Întrebările/răspunsurile respectă tema propusă			
Utilizează mimica, gestică în a evidenția cele relatate			
Poate prelungi dialogul utilizând întrebări suplimentare			

Justificarea selectării competențelor specifice derivate din competența generală 2

2. Producerea textului oral în diverse situații de comunicare

Pentru **competența generală 2** au fost selectate competențe specifice a căror consolidare va facilita producerea orală a diferitelor texte utilizate în contexte de comunicare variate.

2.2. Rezumarea unor texte cu grade diferite de dificultate;

2.3. Prezentarea unor informații, idei și puncte de vedere în texte diverse, oferind detalii semnificative și exemple relevante; („Programa de Limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară, clasa a VII-a”, Anexa nr. 2 la ordinul ministrului educației naționale nr. 3393 / 28.02.2017, p. 20-21).

Competența specifică 2.2. are în vedere organizarea unor situații de învățare care să-i ajute pe copii să înțeleagă structura unui text. Redarea conținutului acestuia presupune implicarea unor sisteme mentale specifice modelului comunicativ-funcțional ce stă la baza paradigmei învățării. Din acest motiv, rezumarea unor texte vine în sprijinul elevilor ca un prim pas în producerea textelor orale.

În viziunea programei propuse, prin **competența specifică 2.3.** accentul se deplasează de pe receptarea unor texte literare/nonliterare, pe producerea mesajelor proprii. În acest context identificarea informațiilor, a ideilor și a punctelor de vedere prezente în texte variate, antrenează capacitatea elevilor de a verbaliza amănuntele semnificative și de a oferi exemple relevante pentru ilustrarea textului propriu.

Exemplu de activități de învățare

Tema „Valori și atitudini în diverse culturi”

Competența generală 2. Producerea textului oral în diverse situații de comunicare

Competența specifică 2.3. Prezentarea unor informații, idei și puncte de vedere în texte diverse, oferind detalii semnificative și exemple relevante;

Materiale didactice: mesaj suport, fișă de lucru „Inundația”

Descrierea activității

Organizarea unei activități pe grupuri de lucru în care elevii vor fi provocați să prezinte argumente referitoare la diferite situații de comunicare („855 de jocuri și activități”, lucrare realizată în cadrul proiectului „Centrul Național de Resurse pentru Tineri”, Chișinău, 2005, p. 52-63).

Etape

- profesorul anunță participanții că în această oră vor comunica în limba română și vor avea de expus idei și argumente referitoare la decizii importante luate în situații de criză;

- copiii vor avea de citit următorul mesaj:

„După o vacanță frumoasă, te întorci acasă și afli că acolo plouă de multe zile. Când ajungi acasă, vezi mașini de poliție și salvări care anunță evacuarea populației din zonă, înainte ca râul să se reverse.

Vorbești cu autoritățile, ca să îți se dea voie să intri în casă pentru a-ți lua câteva amintiri dragi. La un moment dat îți dai seama că ai doar 5 minute pentru a hotărî ce să iei. Poți lua numai 4 lucruri.

Ce vei lua?”.

- profesorul distribuie fiecărui participant fișa „Inundația” și le spune că au 5 minute pentru a decide care 4 lucruri vor fi luate;

- după ce au ales, profesorul formează grupuri de 4-5 persoane, care trebuie să aleagă 4 lucruri comune;

- se acceptă doar hotărârile luate de tot grupul, pe baza susținerii argumentelor;

- fiecare grup alege un purtător de cuvânt care prezintă lista;

- la final, tot grupul are cel mult 20 de minute pentru a decide care sunt cele 4 lucruri pe care le vor lua;

- profesorul încurajează discuțiile despre lucrurile ce trebuie salvate și de ce.

Evaluare

- evaluarea se va realiza prin discuții, în cadrul cărora profesorul întreabă participanții ce roluri au avut pe parcursul activității, dacă au fost implicați toți membrii grupului, cum au ajuns la consens;

- se va avea în vedere sublinierea importanței fiecărui obiect pentru oamenii de diferite vârste, precum și specificitatea unor valori în diverse culturi.

Anexă

Fișa „Inundația”

„1. Un tablou la care ai lucrat mult timp și care este aproape gata pentru a fi expus în holul liceului.

2. Un album cu fotografii cu familia și cu cei mai dragi prieteni.

3. Un aparat radio.
4. Jurnalul tău.
5. Un vaporăș într-o sticlă, pe care l-ai făcut la 11 ani, când ai stat 6 săptămâni la pat.
6. O chitară foarte scumpă.
7. Documentele de arhivă ale grupului/organizației din care faci parte și la care ții mult.
8. Perechea preferată de pantofi.
9. Notele, certificatele examenelor, diplomele și alte documente de când ai început școala.
10. Agenda cu adrese.
11. Un album cu timbre foarte prețioase și vechi, împrumutat de la un prieten.
12. Primele scrisori de dragoste.

Notă: Toate obiectele lăsate vor fi distruse de inundație.” („855 de jocuri și activități”, lucrare realizată în cadrul proiectului „Centrul Național de Resurse pentru Tineri”, Chișinău, 2005, p. 52-63).

Justificarea selectării competențelor specifice derivate din competența generală 3

3. Receptarea textului scris de diverse tipuri

Competențele specifice selectate în cadrul **competenței generale 3**, urmăresc dezvoltarea capacității de înțelegere a diferitelor tipuri de texte.

3.1. Recunoașterea structurilor logice în care sunt organizate informațiile într-unul sau mai multe texte continue/discontinue/multimodale;

3.2. Identificarea semnificației unor cuvinte și sintagme, pe baza relației dintre diverse coduri de comunicare;

3.5. Identificarea corectitudinii grafice, lexico-semantice, morfo-sintactice și de punctuație, în texte continue/discontinue/multimodale;

3.7. Manifestarea atitudinii față de practicile de lectură: lectură de informare sau lectură de plăcere; („Programa de Limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară”, clasa a VII-a, Anexa nr. 2 la ordinul ministrului educației naționale nr. 3393 / 28.02.2017, p. 21-22).

Importanța **competenței specifice 3.1.** – identificarea structurilor logice – este evidentă, deoarece cu ajutorul ei se pun bazele organizării unui text propriu, pe baza informațiilor deținute. Recunoașterea și analiza componentei logice a sistemului limbii române, identificarea coerenței și a corectitudinii formale, a diferitelor tipuri de texte: continue/discontinue/multimodale reprezintă un prim pas în dezvoltarea competențelor de comunicare, prin înțelegerea textelor variate.

Competența specifică 3.2 are în vedere competența semantică, ce urmărește controlul pe care elevul îl are asupra sensului cuvântului (CECRL: 96). Ea sugerează că se are în vedere comprehensiunea textului citit, elevii fiind provocați să înțeleagă nu doar cuvântul și enunțul, ci întregul text lecturat. Acest lucru nu se poate realiza decât în situația în care accentul este pus pe sesizarea sensului cuvintelor în context. Numai astfel, această competență contribuie în mod activ la receptarea diverselor tipuri de texte scrise.

Competența specifică 3.5. urmărește dezvoltarea competenței gramaticale, definite în „Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi”(2003: 94), astfel: „competența gramaticală este capacitatea de a înțelege și de a exprima sensuri, producând și recunoscând fraze bine formate conform acestor principii și nu de a le memoriza și de a le reproduce ca pe niște formule rigide.”

Prin complexitatea ei, însușirea gramaticii limbii române este una dintre cele mai mari provocări pe care le întâmpină un vorbitor nonnativ. Odată însușite elementele de bază ale gramaticii limbii române, receptarea textului scris de diverse tipuri nu mai constituie o barieră în comunicare.

Argumentarea în scris a unor opinii/atitudini legate de practica lecturii implică utilizarea unor procese intelectuale de nivel superior. În acest sens, pentru o mai bună ilustrare a atitudinii față de lectură, **competența specifică 3.7.** oferă șansa interacțiunii dintre elevi, prin organizarea unor discuții privind ordonarea și ierarhizarea informațiilor obținute prin lectură, prin analiza unor chestionare privind interesul față de anumite creații literare.

Exemplu de activități de învățare

Tema „Lumea reală, lumea imaginară, lumea virtuală”

Competența generală: 3. Receptarea textului scris de diverse tipuri

Competența specifică 3.2. Identificarea semnificației unor cuvinte și sintagme, pe baza relației dintre diverse coduri de comunicare;

Materiale didactice: coli de hârtie, carioca, foarfecă

Descrierea activității

Pornind de la un text dat, elevii vor urmări secvența ecranizată, apoi vor alcătui blazoane și sloganuri care să illustreze ideile reprezentative din fragmentele citite, sau ilustrate. („855 de jocuri și activități”, lucrare realizată în cadrul proiectului „Centrul Național de Resurse pentru Tineri”, Chișinău, 2005, p. 68).

Etape

- elevii lecturează un fragment din „Barbă Albastră” de Charles Perrault (Charles Perrault, Barbă Albastră, Editura Prut, Chișinău, 2015) și urmăresc o secvență din opera „Castelul prințului Barbă-Albastră”, de Bartók Béla, (disponibil la adresa <https://www.youtube.com/watch?v=rAzCQMSodtk>, accesat în data de 1.12.2022);

- profesorul împarte elevii în grupuri mici și le cere să-și aleagă un nume raportându-se la fragmentul citit;

- elevii primesc sarcina de a crea blazoane/armoarii care să îi caracterizeze;

- fiecare grup își prezintă rezultatul, oferind scurte explicații a ceea ce reprezintă emblema;

- profesorul cere fiecărui grup să alcătuiască un slogan care să redea contribuțiile sau realizările pe care grupul le consideră ca fiind cele mai importante și reprezentative pentru membrii săi.

Evaluare

- grupurile își prezintă sloganul, argumentând alegerea făcută.

Justificarea selectării competențelor specifice derivate din competența generală 4

4. Redactarea textului scris de diverse tipuri

Diversele tipuri de texte ce pot fi redactate de elevi presupun o mare doză de improvizație, fie că sunt scrise în mod tradițional, fie că sunt realizate în format electronic. Competențele specifice selectate vin să completeze aplicațiile efectuate la clasă.

4.2. Redactarea unui text, cu subiect la alegere, pe baza structurii narrative, descriptive, explicative, adecvate unei situații de comunicare;

4.3. Realizarea unor texte multimodale în format electronic, pe teme date, pentru a fi prezentate în fața colegilor; (Programa de „Limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară, clasa a VII-a”, Anexa nr. 2 la ordinul ministrului educației naționale nr. 3393 / 28.02.2017, p. 22).

Realizarea unui text ce are la bază structura narativă, descriptivă sau explicativă, valorifică experiența de viață, impresiile personale, imaginația elevilor. Pornind de la aceste premise, **competența specifică 4.2.** facilitează realizarea de lucrări scrise, pe teme variate. Un prim pas înspre realizarea acestor tipuri de compuneri îl reprezintă analiza fragmentelor din textele literare narative, exercițiu prin care elevii sesizează logica desfășurării acțiunii, legătura cauzală dintre episoade.

Competența specifică 4.3. oferă posibilitatea utilizării aplicațiilor gratuite disponibile online, a diferitelor site-uri web, dar și a rețelelor sociale care duc la o comunicare eficientă. Mai mult utilizarea TIC la ore contribuie la stimularea învățării active și la dezvoltarea mai multor competențe, ca urmare a complexității suporturilor multimedia, care combină textul, cu grafica, cu sunetul, sau cu imaginea. (Ioana Jieanu, Loredana Netedu, Paul Nanu, „Predarea, receptarea și evaluarea Limbii Române ca limbă străină”, Universitatea din Turku, Finlanda, 2020, p. 56)

Astfel pot fi utilizate: aplicația COOGLE – o platformă ce permite realizarea hărților mentale interactive și colaborative; LIVRESQ–facilitează crearea lecțiilor online, interactive; WORDWALL, LEARNINGAPPS, KAHOOT – oferă posibilitatea de a crea jocuri; CANVA–site cu diferite șabloane și poze, unde se pot crea documente, diplome, postere; PADLET– aplicație web unde se pot crea colecții cu poze, text, link și care funcționează ca un portofoliu.

Exemplu de activități de învățare

Tema „Călătorii/Aventură”

Competența generală 4. Redactarea textului scris de diverse tipuri

Competența specifică 4.2. Redactarea unui text, cu subiect la alegere, pe baza structurii narative, descriptive, explicative, adecvate unei situații de comunicare;

Materiale didactice: fișe de lucru pentru redarea sarcinilor de lucru

Descrierea activității

Apelând la teoria inteligențelor multiple elevii vor primi sarcini diferite prin care să redacteze un text pe baza structurii narative.

Etape

- elevii vor fi împărțiți în patru grupe, în funcție de inteligența dominantă;
- Grupa I – elevii din grupa inteligenței lingvistice vor crea un text cu structură narativă, pentru a ilustra tema „Călătorii/Aventură”;

- Grupa a II-a – elevii din grupa inteligenței interpersonale vor pregăti o lecție pe care urmează să o predea colegilor, în care vor prezenta un fragment de text narativ lecturat pe tema dată;

- Grupa a III-a – elevii din grupa inteligenței logico-matematice vor pune în evidență, printr-o schemă, relațiile care se stabilesc între personajele unui text cu structură narativă pe tema propusă;

- Grupa a IV-a – elevii din grupa inteligenței spațiale vor realiza ilustrația potrivită pentru o pagină de carte care deschide un text narativ lecturat pe tema vizată.

Evaluare

Evaluarea se poate realiza printr-o prezentare a fișelor de lucru definitive pe grupe, care să-i implice pe toți elevii, având în vedere preocupările și aptitudinile lor, oferindu-le astfel posibilitatea de a-și etala nu numai cunoștințele, ci și talentele.

Grilă de evaluare a rezumatului subiectului unui fragment de text lecturat

Criterii	Slab	Bine	Foarte bine
Respectarea succesiunii logice a momentelor povestirii			
Sublinierea unor detalii semnificative pentru esența textului			
Acordarea unei tente personale în relatarea subiectului			

Justificarea selectării competențelor specifice derivate din competența generală 5

5. Manifestarea sensibilității multi- și interculturale, prin valorile promovate în contexte culturale și sociale diverse

Studiul limbii române ca limbă nematernă oferă elevilor accesul la importante informații culturale noi.

5.3. Asumarea atitudinii de empatie față de diversitatea lingvistică și culturală, față de valorile promovate în contexte culturale și sociale diverse. (Programa de Limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară”, clasa a VII-a, Anexa nr. 2 la ordinul ministrului educației naționale nr. 3393 / 28.02.2017, p. 23).

Competența specifică 5.3. are scopul de a-i familiariza pe elevi cu ideea de diversitate, manifestată în diverse contexte, promovând în rândul elevilor deviza: „Unitate în diversitate”.

Exemplu de activități de învățare

Tema: „Valori și atitudini în diverse culturi”

Competența generală: 5. Manifestarea sensibilității multi- și interculturale, prin valorile promovate în contexte culturale și sociale diverse

Competența specifică: 5.3. Asumarea atitudinii de empatie față de diversitatea lingvistică și culturală, față de valorile promovate în contexte culturale și sociale diverse

Materiale didactice: fișe de lucru pentru realizarea sarcinilor de lucru

Descrierea activității:

Activitatea va familiariza elevii cu principalele obiective, valori culturale, specifice României, Ungariei și Marii Britanii.

Etape

- profesorul împarte clasa în 6 grupuri;
- câte 2 grupuri vor primi o foaie în centru căreia este scris cuvântul „România”, „Ungaria”, „Marea Britanie”;
- li se cere elevilor să scrie pe foaie primele 10 cuvinte care le trec prin minte, când se gândesc la România/Ungaria/Marea Britanie;
- se schimbă fișele între grupuri, elevii citesc cu atenție și aleg 5 cuvinte care li se par reprezentative pentru cele trei țări, din punct de vedere cultural, istoric, geografic.

Evaluare

- profesorul notează pe tablă rezultatul exercițiului;
- cu ajutorul elevilor se oferă explicații generale pentru fiecare termen.

Bibliografie

****Programa de Limba și literatura română pentru școlile și secțiile cu predare în limba maghiară*, clasa a VII-a, Anexa nr. 2 la Ordinul Ministrului Educației Naționale nr. 3393 / 28.02.2017

*** *855 de jocuri și activități*, lucrare realizată în cadrul proiectului „Centrul Național de Resurse pentru Tineri”, Chișinău, 2005

*** *100 de idei de educație nonformală*, proiect realizat de Organizația Națională Cercetășii României

Anghel, P, *Stiluri și metode de comunicare*, Editura Aramis, Bucuresti, 2003, ISBN 973-8473-18-7;

Anderco Daniela, Ballos Camelia, Bozga Anda, Bumb Viorica, Luca Laura, dr. Maier Arnold, *Teste de pregătire pentru Evaluarea Națională*, Editura Corvin, Deda, 2021;

Braniște, Ludmila, *Cu privire la procesul de predare-învățare a lexicului – aspect indispensabil în învățarea limbii române ca limbă străină în Predarea, receptarea și evaluarea limbii române ca limbă străină, dimensiune a interculturalității* coord. Netedu Loredana, Editura Universității Petrol-Gaze din Ploiești, 2019, E-ISBN-13: 978-973-719-772-6;

Breben Silvia, Gongea Elena, Ruiu Georgeta, Fulga Mihaela, *Metode interactive de grup*, Editura Arves, Craiova, 2002, ISBN 978-973-8904-26-2;

Cerghit Ioan, *Sisteme de instruire alternative și complementare*, Editura Aramis, București, 2002, ISBN/Cod: 973-85939-4-8;

Cucoș Constantin, *Teoria și metodologia evaluării*, Editura Polirom, București, 2008, ISBN – 978-973-46-0936-9

Danciu, Elena, *Învățarea prin colaborare. Aspecte metodologice*, Editura Orizonturi Universitare, Timișoara, 2004, ISBN – 973638-242-7;

Ilie, Emanuela, *Didactica limbii și literaturii române*, Editura Polirom, Iași, 2020, ISBN 978-973-46-8088-7;

Jeanu, Ioana, Netedu, Loredana, Nanu Paul, *Predarea, receptarea și evaluarea Limbii Române ca limbă străină*, Universitatea din Turku, Finlanda, 2020, ISBN 978-951-29-8125-0;

McKay Matthew *Mesaje. Ghid practic pentru dezvoltarea abilităților de comunicare*. Editura ALL, București, 2016, ISBN 978-606-587-360-5;

Norel, Mariana, Pop, Liana, *Limba română ca a doua limbă*, Editura Educația+, București, 2005, ISBN 973-87585-8-0;

Pamfil, Alina, *Didactica literaturii. Reorientări*, Editura Art, București, 2016,

ISBN: 9786067103359;

Potolea, Dan; Toma, Steliana; Borzea, Anca (coord.), *Coordonate ale unui nou cadru de referință al curriculumului național*, Centrul Național de Evaluare și Examinare, Editura Didactică și Pedagogică, București, 2012;

Rusu, Mina Maria, Norel, Mariana, *Ghidul profesorului de limba și literatura română pentru aplicarea noilor programe școlare*, Editura Nomina, București, 2017 ISBN: 978-606-535-833-1;

Ulrich, Cătălina, *Învățarea prin proiecte. Ghid pentru profesori*, Editura Polirom, Iași, 2016, ISBN: 973-46-6240-1;

Resurse INTERNET

*** *Recomandarea Consiliului Europei privind competențele-cheie din perspectiva învățării pe parcursul întregii vieți-2018/C189/0*, disponibil la adresa <https://education.ec.europa.eu/ro/focus-topics/improving-quality/key-competences>, accesat în data de 1.10.2022;

*** *Cadrul european comun de referință pentru competențe lingvistice*, disponibil la adresa <https://europa.eu/europass/ro/common-european-framework-reference-language-skills>, accesat în data de 1.10.2022;

Caia, Loredana, Iacob, Diana, Iușan, Paul, Pal, Daniela, Pojar, Corina, Rațiu, Bogdan, Rațiu, Cosmina, Roșă Gabriela, Sabău, Liliana, Stănică, Daniela Serviana, Stoica, Angelica, Szilágyi, Judit, Szakács, Lehel, Șoptorean, Claudia, *Pregătire pentru Evaluare națională – 2021. Limba și literatura română. Caiet de teste pentru clasele cu predare în limba maghiară*, ISBN: 978-973-0-33669-6, disponibil la adresa <https://en.calameo.com/books/006366011ddfb89464302> accesat în data de 7.01.2023;

Stoica, Adrian, *Evaluarea curentă și examenele*, București, 2001, disponibil la <http://oldsite.edu.ro/index.php/articles/3909>, accesat în 9.10.2023;

Tămăian Ioana (coord), Iliescu Gabriela, Tiutiu Grațela, *Metodica predării limbii și literaturii române pentru secțiile cu predare în limba maghiară – filiera vocațională, profil pedagogic*, Manual pentru clasa a XI-a, Editura Art Klett, București 2022, disponibil la <https://manuale.edu.ro/manuale/Clasa%20a%20XI-a/Metodica%20predarii%20limbii%20si%20literaturii%20romane%20pentru%20sectiile%20cu%20predare%20in%20limba%20maghiara%20-%20filiera%20vocationala,%20profil%20pedagogic/QVJUIEtMRVRU/A1268.pdf>, accesat în 1.01.2023

Titlul proiectului: *„Competență și eficiență în predarea limbii române copiilor și elevilor aparținând minorităților naționale din România”*

Beneficiarul proiectului: Ministerul Educației

Elaboratori: Lazăr Liliana, Standavid Beatrice-Maria, Vașloban Caludia

Validatori: Galeș Iuliana, Kaitar Roxana Anca, Szejke Ottilia

Data publicării:

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capital Uman 2014-2020

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului